

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 3, 12, 13, 25, 26, 32, 33, 38, 39, 40¹, 87, 104², 126, 139, 140 IR 164 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 40¹, 81 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-761 PAVADINIMO, 3 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl į pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė (2022-07-07 išvada Nr. NV-1991)	Pažymi, kad „Projekto 5 ir 6 straipsniuose siūloma ta pačia pagrindine funkcija papildyti tiek centriniam mokesčių administratoriui, tiek ir vietos mokesčių administratoriui nustatytas funkcijas („analizuoja mokesčines rizikas ir mokesčių mokėtojų elgseną, įgyvendina mokesčių prievolių nevykdymo prevenciją“). Atsižvelgiant į centriniam mokesčių administratoriui nustatytą vykdyti funkciją – koordinuoti, kontroliuoti ir metodiškai vadovauti vietos mokesčių administratoriaus darbui bei periodiškai įvertinti jo darbo rezultatus (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 25 straipsnio 1 dalies 18 punktas), t. y., vykdyti vertikalųjį vadovavimą, darant poveikį pavaldiems subjektams, siūlome įvertinti tos pačios funkcijos nustatymo skirtingo lygmens mokesčių administratoriams tikslingumą bei jos vykdymo veiksmingumą ir efektyvumą“.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Centrinis mokesčių administratorius gali atlikti visas pagal šį Įstatymą vietos mokesčių administratoriaus kompetencijai priskirtas funkcijas, jeigu tai yra nustatyta centrinio mokesčių administratoriaus nuostatuose“. Taigi nuostata, kad panašias (identiškas) funkcijas gali atlikti tiek centrinis mokesčių administratorius, tiek teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, visiškai atitinka Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas ir neprieštarauja vertikaliojo vadovavimo, veiklos efektyvumo principams.
2.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė	Siūlo papildomai „įvertinti galimybę Projektu, keičiant Įstatymą, išspręsti praktikoje kylančius klausimus dėl Mokestinių ginčų komisijos	Įvertinta. Pateiktas pasiūlymas yra visiškai naujas, detalai neanalizuotas ir nederintas su institucijomis, įskaitant Mokestinių ginčų komisiją. Siūlytina šį klausimą nagrinėti atskirai.

	(2022-07-07 išvada Nr. NV-1991)	narių socialinių garantijų užtikrinimo. Būtų tikslinga Projektu patikslinti ir Įstatymo 148 straipsnį, papildant jį nuostata, kad vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, komisijos nariams gali būti suteikiamos tikslinės atostogos (nėštumo ir gimdymo, tėvystės, mokymosi, nemokamos) ir taikomos Darbo kodekse nustatytos lengvatos asmenims, auginantiems vaikus.	
3.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė (2022-07-07 išvada Nr. NV-1991)	Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnyje siūlytina nurodyti oficialų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pavadinimą.	Neatsižvelgta. Mokesčių administravimo įstatymo 17 straipsnyje ir kituose straipsniuose nustatyta, kad mokesčių administratorius yra Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos („Valstybinė mokesčių inspekcija“). Jeigu, kaip siūloma, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme būtų įrašyta sąvoka „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“, teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos neįgytų teisės savarankiškai stabdyti transporto priemonių ir jų tikrinti. Pažymėtina, kad sąvoka „Valstybinė mokesčių inspekcija“, kaip įrašyta Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo projekte, apima ir Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, ir teritorines valstybines mokesčių inspekcijas, todėl sąvoka „Valstybinė mokesčių inspekcija“ neturėtų būti keičiama į sąvoką „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“.
4.	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (2021-11-29 raštas Nr. (4.6-82Mr)-3-5130)	Siūlo „įvertinti galimybes nustatyti mechanizmą ar išlygą, kad praėjus tam tikram laikotarpiui nuo asmens įtraukimo į Nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą, būtų atlikta šio sąrašo revizija (peržiūra)	Neatsižvelgta. Asmenų įtraukimas į Nepatikimųjų mokesčių mokėtojų sąrašus yra išvestinis rezultatas (teisinė pasekmė) to, kad konkretus asmuo padarė teisės pažeidimą, o šį faktą konstatavo kompetentingos institucijos (pareigūnai) įsiteisėjusiais administraciniais sprendimais ir toks

		ir jeigu juridinis arba individualia veikla užsiimantis asmuo nepadaro daugiau jokių pažeidimų ir (ar) atitinka tam tikrus papildomus kriterijus, jis iš minėto sąrašo galėtų būti išbrauktas.“	teisės pažeidimų padarymas sukelia tam tikras neigiamas pasekmes (pvz., administracinio nusižengimo padarymo atveju asmuo vienus metus laikomas padariusiu administracinį nusižengimą, o šis teisinę reikšmę turintis faktas anuliuojamas tik tuo atveju, jeigu asmuo per vienus metus nepadaro kito administracinio nusižengimo; nusikalstamos veikos padarymo atveju asmuo įgyja teistumą, kuris taip pat galioja tam tikrą laikotarpį jau nuteisus asmeni), kurių asmenų įtraukimas į Nepatikimųjų mokesčių mokėtojų sąrašus neturėtų keisti (pvz., jeigu asmuo padarė nusikalstamą veiką, buvo nuteistas, įgijo teistumą, nėra pagrindo asmenį išbraukti iš Nepatikimųjų mokesčių mokėtojų sąrašo, teistumui neišnykus).
5.	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (2021-11-23 raštas Nr. (22.29E)3-7280)	Siūlo „įvertinti poreikį pakeisti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį ir išplėsti mokesčio įstatymo apibrėžtį atvejams, kai dvigubo apmokestinimo išvengimo klausimais sudaroma ne tarptautinė sutartis, o susitarimas su subjektu, su kuriuo Lietuvos Respublikos tarptautinis bendradarbiavimas atitinka Lietuvos Respublikos Seimo priimtuose teisės aktuose nustatytus užsienio politikos ir nacionalinio saugumo tikslus.“	Neatsižvelgta. Mokesčių administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios negu atitinkamų mokesčių įstatymuose apmokestinimo taisyklės ir šios sutartys yra ratifikuotos, įsigaliojusios ir taikomos Lietuvos Respublikoje, tai viršenybę turi minėtose tarptautinėse sutartyse nustatytos taisyklės“. Be to, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2003 m. lapkričio 17 d. nutarime yra konstatavęs, kad „reguliuojant mokesčių santykius svarbu atskirti, kokie santykiai pagal Konstituciją turi būti reguliuojami tik įstatymais, o kokie gali būti reguliuojami ir poįstatyminiais aktais. Konstitucinis Teismas 2000 m. kovo 15 d. nutarime yra konstatavęs, kad tokie esminiai mokesčio elementai kaip mokesčio objektas, mokesčių santykių subjektai, jų teisės ir pareigos, mokesčio dydžiai (tarifai), mokėjimo terminai, išimtys bei lengvatos turi būti nustatomi įstatymu“. Bet kokios kitos esminių mokesčių teisės klausimų, įskaitant dvigubo apmokestinimo išvengimą, įteisinimo priemonės (be įstatyminio šių klausimų reglamentavimo) potencialiai prieštarautų Konstitucijai.
6.	Valstybinė	Pažymi, kad „Projekto	Neatsižvelgta. Remiantis Valstybinės

	<p>duomenų apsaugos inspekcija (2021-11-26 raštas Nr. 2R-5786(3.2.Mr))</p>	<p>aiškinamajame rašte nustatyta, kad MAĮ 38 straipsnio 2 dalies 5, 8 ir 9 punktuose nurodytus asmens duomenis skelbti būtina dėl dviejų pagrindinių priežasčių, t. y. siekiant sudaryti sąlygas tretiesiems (suinteresuotiems) asmenims gauti informaciją apie mokesčių mokėtojus ir tretiesiems (suinteresuotiems) asmenims nustatyti potencialiai neteisėtas situacijas. Kitaip tariant, asmens duomenų skelbimas, vadovaujantis Projekto aiškinamuoju raštu, yra iš esmės susijęs su trečiųjų asmenų teisėtų interesų apsauga, tačiau Projekto 9 straipsnyje, keičiančiame MAĮ 38 straipsnio 2 dalies 5, 7, 8 ir 9 punktus, nustatyti ir tikslai, susiję ne tik su trečiųjų asmenų teisėtų interesų apsauga, bet ir su mokesčių administratoriaus funkcijomis arba mokesčio mokėtojo pareigomis (pavyzdžiui, mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimas), dėl kurių, Inspekcijos nuomone, asmens duomenų skelbimas nėra būtinas, o siekiami asmens duomenų tvarkymo tikslai gali būti pasiekti ir mažiau privatumą ribojančiomis priemonėmis.“</p>	<p>duomenų apsaugos inspekcijos nuomone, kad tam tikri asmens duomenys gali būti viešinami, tenkinant trečiųjų asmenų teisėtus interesus, taip pat siekiant sudaryti galimybes tretiesiems (suinteresuotiems) asmenims nustatyti potencialiai neteisėtas situacijas, savaime nulemia tokių asmens duomenų viešinimo teisėtumą ir šiuo atveju nebėra aktualu, kad, tenkinant trečiųjų (suinteresuotų) asmenų teisėtus interesus, kartu sprendžiami ir aktualūs mokesčių administravimo klausimai (kaip minėta, asmens duomenų viešinimas, tenkinant trečiųjų (suinteresuotų) asmenų teisėtus interesus, pats savaime yra pakankamas teisinis pagrindas ir tikslas viešinti šiuos duomenis).</p>
7.	<p>Asociacija „Investors’ Forum“ (2021-11-19 raštas)</p>	<p>Pažymi, kad „vietoj privalomo kiekvienos VMI komentaro nuostatos derinimo su Finansų ministerija panaikinimo, VMI nuomonę su Finansų ministerija reikėtų derinti tais atvejais, kai komentaro nepavyksta suderinti su visuomene, arba kai yra atskiras mokesčių administratoriaus ar mokesčių mokėtojų prašymas</p>	<p>Neatsižvelgta. Manytina, kad apibendrintų mokesčių įstatymų paaiškinimų privalomo derinimo su Finansų ministerija klausimas neturėtų būti nustatomas Mokesčių administravimo įstatyme – esant poreikiui, tokie derinimai galėtų būti atliekami konkrečiais atvejais (priklausomai nuo konkrečios praktinės situacijos, jeigu būtų aiškus poreikis tai daryti), be to, įteisinus, kaip siūloma, privalomą minėtų paaiškinimų derinimą su Finansų ministerija, kai „yra atskiras</p>

		dėl komentaro teisingumo įvertinimo. Apibendrinti mokesčių įstatymų paaiškinimai galėtų būti derinami su Finansų ministerija išskirtiniais atvejais ir nustatant derinimo terminus (ne ilgiau nei per 60 darbo dienų ar pan.).“	mokesčių mokėtojų prašymas dėl komentaro teisingumo įvertinimo“, tokio privalomo derinimo atvejų skaičius būtų gana dažnas ir nelabai skirtųsi nuo šiuo metu Mokesčių administravimo įstatyme įteisintos prievolės visais atvejais tokius paaiškinimus derinti su Finansų ministerija.
8.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (2022-05-02 raštas Nr. 22-5598)	Teisingumo ministerija pažymi, kad: „ANK 426 straipsnyje siūloma nustatyti atsakomybę už nepaklusimą neuniformuoto Valstybinės mokesčių inspekcijos <...> darbuotojo (pareigūno) <...> reikalavimui sustabdyti transporto priemonę. Toks pasiūlymas abejotinas dėl šių priežasčių: 1) Pažymėtina, kad ANK yra kodifikuotas teisės aktas nustatantis administracinę atsakomybę už kituose įstatymuose ir teisės aktuose įtvirtintų imperatyvų ir draudimų nesilaikymą. Pats ANK nėra ir negali būti tokių imperatyvių ir draudžiamųjų teisės normų šaltiniu. <...> Lietuvos įstatymai nenustato pareigos paklusti VMI tarnautojų nurodymui stabdyti transporto priemonę, o ir teikiamų įstatymų projektų pakete tai nėra siūloma“.	Įvertinta. Projekte siūloma suteikti Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojams (pareigūnams) teisę „savarankiškai stabdyti transporto priemones, jas tikrinti; sulaikyti ir tikrinti prekes bei jų dokumentus“. Ši mokesčių administratoriaus teisė atitinka mokesčių mokėtojų pareigas, nustatytas galiojančios redakcijos Mokesčių administravimo įstatyme (remiantis Mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio „Mokesčių mokėtojo pareigos“ nuostatomis, „mokesčių mokėtojas privalo <...> bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, vykdyti jo teisėtus nurodymus ir netrukdyti įgyvendinti įstatymų suteiktų teisių“ (Mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio 2 punktas), „atlikti kitas <...> kituose įstatymuose <...> numatytas pareigas“ (Mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio 14 punktas) ir kartu teikiamas Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriame, be kitų dalykų, siūloma nustatyti, kad „transporto priemonių vairuotojai privalo vykdyti <...> Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme, kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus tikrinančių pareigūnų ir eismo reguliuotojų nurodymus, laikytis KET nustatytos elgesio tvarkos, kai juos sustabdo tikrinantys pareigūnai.“ Sistemiskai vertinant Lietuvos Respublikos įstatymų ir jų pakeitimų projektų nuostatas, mokesčių administratorius įgis aktualias teises transporto priemonių stabdymo, tikrinimo, prekių bei jų dokumentų sulaikymo ir tikrinimo srityje, o kitas šių teisinių santykių subjektas (mokesčių

			<p>mokėtojas) turės šias mokesčių administratoriaus teises atitinkančias pareigas. Tinkamam mokesčių administratoriaus teisinių įgyvendinimui užtikrinti, kartu turėtų būti nustatyta (įteisinta), kaip siūloma, ir administracinė teisinė atsakomybė už teisėtų mokesčių administratoriaus reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą. Taigi teisinių santykių dalyvių (subjektų) teisės ir pareigos įteisinamos atitinkamuose Lietuvos Respublikos įstatymuose ir šiuo atveju „pats ANK nėra ir negali būti tokių imperatyvių ir draudžiamųjų teisės normų šaltiniu“.</p>
9.	<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (2022-08-17 raštas Nr. 22-11313)</p>	<p>„Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje yra pateikiamas baigtinis sąrašas mokesčių įstatymų, kuriems yra taikomas ne ankstesnis kaip 6 mėnesių įsigaliojimo terminas, siūlytina MAĮ projektu keičiamoje Mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje pakartotinai neišskirti, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodytas mokesčių įstatymų įsigaliojimo terminas netaikomas mokesčių įstatymams, iš esmės nekeičiantiems apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarkos ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principų, bei mokesčių įstatymams, kuriais tobulinama teisės technika, kadangi toks išskyrimas jokios pridėtinės vertės nesukuria.“</p>	<p>Įvertinta. Dabartinis teisinis reglamentavimas Mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnyje nėra tikslus ir aiškus, todėl, siekiant teisinio aiškumo, tikslinga nustatyti atvejus, kai yra (gali būti) nesilaikoma privalomo 6 mėnesių mokesčių įstatymų įsigaliojimo taisyklės, kartu pateikiant pavyzdžių.</p>
10.	<p>Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija (2022-04-20 raštas)</p>	<p>Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija pažymi, kad: „baudų „kartelės“ pakėlimas nuo 10-50 proc. iki 20-100 proc. suprantamas „piktybiniais“ atvejais, tačiau matome ir</p>	<p>Neatsižvelgta, nes Mokesčių administravimo įstatymo 139 straipsnio 1 dalyje nustatyti ne bet kokie mokesčių įstatymų pažeidimai, bet tokie, kai „mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo</p>

		<p>begalę atvejų, kai mokesčiai mokami netinkamai tiesiog dėl aiškumo trūkumo ar žmogiškų klaidų. <...> Todėl siūlytume minimalią baudų amplitudės reikšmę <i>palikti 10 proc.</i>, kaip kad yra šiuo metu.“</p>	<p>nedeklaruojamo (įskaitant muitinės deklaracijose apskaičiuojamą mokestį) ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino“, t. y., kai asmuo savo pažeidimais padaro finansinę žalą valstybei. Logiška ir teisinga, kad toks valstybei realią finansinę žalą padaręs asmuo būtų baudžiamas šiek tiek didesne bauda nei jo padaryta finansinė žala valstybei.</p>
11.	<p>Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija (2022-04-20 raštas)</p>	<p>Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija pažymi, kad: „dėl transporto priemonių stabdymo - manome, kad tai diskredituos mokesčių administratorių, galimai kels ir nesaugumą keliuose (kai stabdo ne policijos pareigūnai su švyturėliais), bei tai prieštarauja ir nuosekliai diegiamai ilgametei koncepcijai „padėti“ mokesčių mokėtojams („klientams“). Vietoje to, verčiau <i>siūlytume numatyti, pvz., prievolę įmonėms įsidiegti GPS sekimo įrenginius</i> įmonių automobiliuose, kurių „pajamos natūra“ nedeklaruojamos, o kilus įtarimų dėl gabenamų krovinių - stabdymo veiksmus atlikti pasitelkiant atitinkamus pareigūnus ir atitinkamą tokių veiksmų profesionalumą.“</p>	<p>Neatsižvelgta, nes: (a) tai galėtų būti traktuojama kaip visuotinio sekimo įteisinimas, kas nepriimtina demokratinei valstybei; (b) būtų sudaryta didelė papildoma našta visiems mokesčių mokėtojams ir (c) tokia priemonė nebūtina duotų akivaizdų teigiamą efektą (transporto priemonės nusukimas iš nustatyto maršruto nebūtina reiškia daromą pažeidimą, o transporto priemonės važiavimas nustatytu maršrutu nebūtina reiškia, kad yra vežamas deklaruotas kroviny).</p>